

Ті ж, що жирують сьогодні, — усього лишень квартиранти, які існують під гаслом «Ubi bene, ibi patria», себто «Де добре, там і вітчизна». І за першого ж струсу відлетять на персональних літаках туди, де лежать у банках їхні вклади з краденого. По них і сліду не лишиться, бо вони — тільки пил на вітрах.

Ми ж із вами стоїмо на своїй не купленій і, слава Богу, поки що не проданій землі, де народилися наші батьки й діди. Отже, ми вічні, як вічна Україна.

З чистим четвергом Вас, дорогі колеги.

Л.В. ГУБЕРСЬКИЙ,
академік НАН України,
ректор Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Загальні збори Національної академії наук України — знакова подія для наукової спільноти нашої держави. Завдання, визначені за підсумками цієї серйозної розмови, принципи й для нашого університетського колективу, наділеного статусом «дослідницький».

В університетах цілого світу утверджується єдність науки, освіти, інновацій. Це означає, що їхні викладачі повинні бути вченими-новаторами, навчати шляхом залучення до наукових досліджень. Саме за таких умов вищі школи стають конкурентоспроможними на світовому ринку освітніх послуг.

Ми пройшли шлях кількісного розвитку науки й освіти. Настав час перейти до якісних змін, що ґрунтуються на посиленні дослідницького складника в діяльності університету. Саме це дасть змогу реалізувати поставлене Президентом України завдання входження вітчизняних університетів у коло найвідоміших у світі.

За нинішніх умов світової кризи особливо гостро постала необхідність об'єднати ресурси й інтелектуальний потенціал для до-

сягнення спільних результатів. Саме таким шляхом сьогодні йдуть і Національна академія наук України, і Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Наша співпраця отримала новий імпульс завдяки переукладеному в 2010 р. Договору про співробітництво. Цей документ визначив напрями співпраці Академії й університету в трьох найголовніших сферах: підготовка висококваліфікованих кадрів, наукові дослідження, інновації та впровадження наукових знань у практику.

Насамперед слід згадати плідну роботу академічного відділення цільової підготовки, де науковці беруть участь у навчальному процесі університету. Наприклад, у 2010 р. залучено понад 40 осіб, серед яких академіки і члени-кореспонденти В.Г. Бар'яхтар, А.Г. Наумовець, А.Г. Загородній, А.П. Шпак, В.Ф. Чехун, В.А. Кунах, Я.С. Яцків, О.А. Летищевський, Ю.М. Бережанський, В.П. Кухар, Я.Б. Блюм, Д.М. Гродзинський, О.О. Кришталь, С.В. Комісаренко, І.В. Сергієнко, В.Д. Походенко, Л.Г. Руденко, І.М. Вишневецький, А.М. Самойленко, І.С. Магура, Д.М. Говорун, О.М. Івасишин, П.Ф. Гожик та ін. Усього в минулому році за рахунок коштів відділення в університеті працювало 190 співробітників НАН України, які виконали майже 24 тис. год. педагогічного навантаження.

Представники Академії беруть участь у навчальному процесі й на гуманітарних факультетах і в інститутах. Слід відмітити плідну працю академіків В.А. Смолія, В.М. Геєця, Ю.С. Шемшученка, М.В. Поповича, Е.М. Лібанової, Ю.М. Пахомова, М.Г. Жулинського, П.П. Толочка, члена-кореспондента В.Ф. Солдатенка й ін.

Наслідком спільної роботи стали перемоги наших студентів упродовж останніх років на міжнародних олімпіадах з математики, фізики, хімії, інформатики і програмування, економіки і міжнародного права.

Учені Академії керують бакалаврськими і магістерськими роботами, організують і проводять практики, головуєть у Державних екзаменаційних комісіях. Так, у 2010 р. ці комісії університеті очолювали 4 академіки, 11 членів-кореспондентів, 49 докторів наук з Академії.

Але, звичайно, тут є і резерви. Скажімо, у навчальному процесі беруть участь передусім фахівці з біології, біохімії, експериментальної і клітинної фізіології, загальної біології, фізики, астрономії, наук про Землю, математики, механіки, які працюють на природничо-математичних факультетах, а на гуманітарних і соціально-економічних такий вплив менш відчутний.

Сьогодні наші вчені проводять дослідження за 45 договорами. Науковці університету й Академії плідно працюють над виконанням Державних замовлень, Державних цільових програм, Програм міжнародного співробітництва, проектів Державного фонду фундаментальних досліджень тощо. Результати досліджень і педагогічної роботи реалізовано у щорічному виданні десятків і сотень статей, монографій, підручників, які впроваджують у навчальний процес.

Тематика студій наших учених проходить експертизу в Академії, що дає змогу університетській конкурсній комісії обґрунтовано визначати напрями досліджень, оплачених з державного бюджету. До складу Координаційних рад комплексних наукових програм університету входять 12 провідних науковців Академії наук.

НАН України і Київський національний університет імені Тараса Шевченка організують і проводять спільні конференції, з'їзди, школи-семінари. Лише минулого року їх відбулося понад 20.

На особливу увагу заслуговує участь науковців Академії в підготовці кадрів вищої кваліфікації. Так, докторантами й аспірантами впродовж останніх трьох років керува-

ли 16 академіків, 24 члени-кореспонденти, 69 докторів наук з НАН України. Справедливим буде відзначити плідну роботу академіків С.В. Волкова, В.М. Геєця, А.Г. Загороднього, Г.В. Єльської, С.В. Комісаренка, В.М. Литвина, А.Г. Наумовця, В.М. Шестопалова та ін. Нині 106 співробітників Національної академії наук активно працюють як члени 45 спеціалізованих учених рад університету.

Наші науковці і студенти мають можливість використати для дисертацій, магістерських і бакалаврських робіт унікальне обладнання центрів Академії. Упровадженню результатів спільної наукової діяльності у виробництво сприятиме корпорація «Науковий парк Київського університету імені Тараса Шевченка», до якого вже ввійшли 9 інститутів Академії наук.

Наш колектив будує нову систему підготовки кадрів, націлену на інноваційний розвиток економіки, насичення її фахівцями міждисциплінарного профілю. З цією метою при університеті нещодавно відкрито Інститут високих технологій, який випускає магістрів з природничо-математичних наук. Це кращі з тих, хто за час навчання в бакалавраті проявив себе в науковій роботі, став лауреатом міжнародних і всеукраїнських олімпіад і конкурсів, вільно володіє іноземними мовами. Ми сподіваємось на активну участь учених НАН України в цьому проекті.

Заслужують на особливу увагу новітні форми співпраці. Зокрема, Українсько-німецький науково-навчальний центр з нанобіотехнологій. Його заснували наш університет, Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького, Технічний університет м. Ільменау (Німеччина). Спільно з Інститутом теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова створено науково-дослідний відділ «Теорія та моделювання плазмових процесів». Спільно з Інститутом колоїдної хімії і хімії води за-

початковано науково-дослідну лабораторію «Медична фізика та біологічні системи». Науковці Академії підтримали створення в університеті кафедри фундаментальної медицини, яка нині перебуває на стадії становлення.

На сучасному етапі значної уваги потребують спільні пошуки нових джерел фінансування досліджень. Ми особливо відчуваємо всю гостроту цього питання, адже на університетську науку виділяють лише 6% від загального обсягу видатків на проведення наукових досліджень. Тому необхідно об'єднати зусилля в отриманні й реалізації міжнародних грантів, виконанні вітчизняних і зарубіжних замовлень на наукоємну продукцію.

Зрозуміло, що перспективи нашої співпраці лежать не лише в окреслених площинах. Для реалізації наукового потенціалу Академії та університету, на нашу думку, слід удаватись і до інших заходів, серед них — закладання науково-навчальних центрів для спільних досліджень у проривних галузях; розширення й поглиблення спільної діяльності з зарубіжними партнерами; індивідуальна робота з найталановитішими студентами; створення спільних навчальних підручників тощо.

Колектив університету щиро вдячний усім співробітникам Академії, особисто Вам, Борисе Євгеновичу, за співпрацю. Ми впевнені, що наша подальша діяльність дасть новий поштовх розвитку вітчизняної науки, підвищенню якості підготовки висококваліфікованих кадрів для української держави.

М.Д. БЕЗУГЛИЙ,
президент НААН України,
академік НААН України

Дозвольте подякувати Президії Академії за запрошення до участі в засіданні Загальних зборів Національної академії наук

України. А також дозвольте передати високоповажному зібранню щирі вітання від усієї Аграрної академії з нагоди Загальних зборів НАН, побажати активної роботи і вагомих результатів.

Протягом останніх років установи Аграрної академії мали досить плідні зв'язки з багатьма установами Національної академії наук України. Особливо хотілось би відмітити, що в результаті такої співпраці, зокрема:

- з Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова розроблено портативний хронофлуориметр для діагностики фотосинтетичного апарату рослин;
- з Інститутом проблем кріобіології та кріомедицини, Інститутом біохімії ім. О.В. Палладіна вивчено ультраморфологію вірусів грипу птиці і ньюкаслської хвороби, сконцентровано й очищено антигени вірусів лейкозу великої рогатої худоби і хвороби Ауескі, отримано ф'южн-протеїни мікобактерійних антигенів, що вдосконалює діагностику зазначених хвороб;
- з Інститутом прикладних проблем фізики та біофізики розроблено способи селективного виділення нуклеїнових кислот із застосуванням магнетитових наносорбентів з різними типами полімерного покриття;
- з Інститутом експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького, Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона, Інститутом клітинної біології та генетичної інженерії опрацьовано варіанти колоїдних систем наночастинок металів для створення антибактеріальних і противірусних препаратів. Селекціоновано високопродуктивні штами дріжджів *Saccharomyces cerevisiae* — продуцентів пробіотиків і селену, придатних для промислового отримання біомаси цього штаму;
- з Інститутом хімії поверхні ім. О.О. Чуйка вдосконалено заморожування сперматозоїдів з використанням наноконструктивів,